

TOIMINTAKERTOMUS VUODESTA 2012

Hyväksytty yhdistyksen vuosikokouksessa 15.5.2013.

1. YLEISTÄ

Vuoden 2012 aikana Finnwatch tuotti perustehtävänsä mukaisesti yritys vastuukysymyksiä tarkastelevia tutkimuksia ja lisäsi panostusta vaikuttamistyöhön. Tutkimuksia tuotettiin jäsenten toimeksiannoista ja erilaisissa hankkeissa sekä keväällä 2012 käynnistetyn Ihmisarvoisen työn ohjelman kautta.

Yhdistyksellä oli vuonna 2012 kaksi erillishanketta: eurooppalainen *makeITfair* -projekti sekä ulkoministeriön (UM) viestintätuella toiminut yksivuotinen *Hankintaketjun eettisyys suomalaisissa yrityksissä* -hanke. Työ- ja elinkeinoministeriö ei myöntänyt anottua projektitukea julkisten hankintojen eettisyyteen keskittyvälle hankkeelle, joten sitä ei toteutettu.

Finnwatchille laadittiin keväällä 2012 uusi strategia vuosille 2012–2014. Uusi strategia painottaa entisestään visiota tehdä Finnwatchista yritys vastuukysymysten johtava kotimainen asiantuntija, jonka työ muuttaa suomalaisten ja Suomessa toimivien yritysten toimintaa eettisemmäksi. Kaksivuotisen strategiakauden päätavoitteena on vahvistaa ja kasvattaa Finnwatchin roolia yritys vastuukysymysten asiantuntijana ja yhteiskunnallisena keskustelijana. Tavoite saavutetaan, kun

- finnwatchin tunnettuus kasvaa ja tavoitemielikuva selkiytyy,
- nykyisiä toimintamuotoja kehitetään entistä tehokkaammiksi,
- finnwatchille määritellään omat vaikuttamistavoitteet,
- jäsen- ja tukijapohja laajenee ja taustajärjestöjen aktiivisuus lisääntyy,
- rahoitus ja henkilöresurssit kasvavat.

2. TUTKIMUKSET, SELVITYKSET JA ARTIKKELITUOTANTO

Vuonna 2012 tuotettiin seuraavat tutkimukset ja selvitykset:

6.3.2012	Kielletyt hedelmät – Suomessa toimivien yritysten yhteydet Israelin laittomiin siirtokuntiin
4.5.2012	Menetetty vallankumous? - Ihmisoikeusloukkaukset arkipäivää Bangladeshin tekstiiliteollisuudessa työskenteleville naisille
25.6.2012	Hikistä hommaa – Clas Ohlsonin, Bilteman, Fiskarsin ja muiden kodintarvikeyritysten vastuullisuus Kiinassa
23.10.2012	Lapsityövoimaa ja vaarallisia kemikaaleja - Luonnonkumituotannon ongelmat Aasiassa
31.10.2012	Mobile responsibility? A look on the human rights and sustainability practices of DNA, Elisa and TeliaSonera
5.12.2012	From Congo with (No) Blood - Recent developments relating to the sourcing of

conflict-free minerals from the Democratic Republic of the Congo

12.12.2012 Maassa maan tavalla? Vapaan järjestäytymisoikeuden toteutuminen Meksikossa toimivissa suomalaisyrityksissä

Lisäksi vuonna 2012 työstettiin valmiiksi kaupan omien merkkien vastuullisuutta käsittelevä tutkimus, mutta sen julkaisu siirrettiin tammikuun alkuun pääasiassa kenttätutkimuksen aikana ilmenneistä haasteista johtuen. Finnwatch teki joulukuussa 2012 viranomaisilmoituksen Thaimaasta löytämistään erittäin vakavista ihmisoikeusloukkauksista. Toimistolla jouduttiin käyttämään aikaa myös tutkimuskoordinaattori Andy Hallia kohtaan esiintyneen häirinnän selvittämiseen.

Sorsa-säätiön tilaama selvitys suomalaisten rahoitustoimijoiden roolista elintarvikejohdannaiskeinottelusta kirjoitettiin pääasiallisesti vuoden 2012 aikana. Selvitys julkaistaan osana Sorsa-säätiön globaalia ruokakriisiä ja -tuotantoa käsittelevää kirjaa, joka ilmestyy helmikuussa 2013.

Selvitysten ja tutkimusten lisäksi Finnwatch julkaisi vuonna 2012 oppaan järjestöjen vastuulliseen hankintaan sekä 25 verkkosivuartikkelia ja -uutista.

Vuodelle 2012 tavoitteeksi oli asetettu, että ainakin yksi julkaistusta tutkimuksista pitäisi sisällään kenttätutkimusta. Tämä tavoite ylitettiin ja vuonna 2012 laadituista tutkimuksista kaikkiaan neljä piti sisällään kenttätutkimusta. Kenttätutkimusta tehtiin Bangladeshissa, Indonesiassa, Malesiassa, Kiinassa ja Thaimaassa.

Finnwatchin tutkimustoiminnan eettistä ohjetta noudatettiin kaikissa julkaistuissa tutkimuksissa. Finnwatchin hallitus päivitti ohjeistusta joulukuussa 2012.

3. VIESTINTÄ

Mediaviestintä

Finnwatchin julkaisuista viestittiin toimittajille ja tiedotusvälineille lähettämällä tiedotteita ja järjestämällä julkistamistilaisuuksia. Vuoden aikaa järjestettiin neljä lehdistötilaisuutta ja julkaistiin kahdeksan tiedotetta. Raporttien kohderyhmien kannalta tärkeimpiin toimittajiin oltiin myös henkilökohtaisesti yhteydessä. Toimittajat löysivät uutisaiheita myös monesta Finnwatchin verkkosivulla ja Facebook-sivulla uutisoidusta yritysvastuuaiheesta.

Mediatiedotuksessa panostettiin erityisesti laajalevikkisiin valtakunnallisiin tiedotusvälineisiin (STT, radion ja televisiokanavien uutis- ja ajankohtaisohjelmat, Helsingin Sanomat, tärkeimmät aikakauslehdet), suurimpiin maakuntalehtiin, järjestölehtiin sekä julkaisujen teemojen kannalta relevantteja toimialoja seuraaviin lehtiin. Toimituksille tarjottiin myös lehdistökuvia tiedotteiden yhteydessä aina kun sopivia kuvia oli saatavilla.

Finnwatchin saama mediahuomio lisääntyi merkittävästi vuoden 2012 aikana ja järjestön rooli yritysvastuukysymysten asiantuntijana kasvoi. Finnwatch esiintyi tv-uutisissa ja -ohjelmissa vuoden aikana yli 10 kertaa ja muun muassa Helsingin Sanomat ja STT uutisoivat laajasti kaikkiaan viidestä vuonna 2012 julkaistusta selvityksestä. Useat vuoden 2012 aikana julkaistut selvitykset onnistuivat myös herättämään pitkäaikaista keskustelua Finnwatchin esiin nostamista yritysvastuuaiheista. Esimerkiksi Bangladeshin tekstiilityöläisten oloihin ja Israelin siirtokuntatuotteisiin liittyvä keskustelu jatkui läpi vuoden.

Viestintä suurelle yleisölle

Finnwatchin viestintää suurelle yleisölle kehitettiin erilaisilla toimilla vuonna 2012. Yhdistyksen verkkosivu uudistettiin 2012 keväällä ja sivustolle lisättiin mahdollisuus sähköisten julkaisujen lukemiseen sekä sosiaalisen median läpiviennit uutisjuttuihin. Uudistuksen yhteydessä verkkosivun ulkoasu modernisoitiin ja sivuston visuaalisuuteen panostettiin lisää.

Sähköpostiuutiskirjeestä luovuttiin sivuston käyttöjärjestelmän päivittämisen yhteydessä ja viestintää keskitettiin Finnwatchin Facebook-sivulle. Facebook-sivun fanimäärä kaksinkertaistui toimintavuoden aikana ja fanien määrä oli vuoden lopussa noin 800.

4. JÄSENISTÖ, YHTEISTYÖJÄRJESTÖT JA VARAINHANKINTA

Finnwatch pyrki huomioimaan jäsenjärjestöt ja yhteistyökumppanit entistä paremmin vuoden 2012 aikana. Tiedonkulkua parannettiin toimiston kuukausittaisella hallitusedustajille suunnatulla raportoinnilla sekä sopimalla etukäteen Finnwatchin tutkimusten julkaisuajankohdat ja aiheet. Hallitukselle pyrittiin toimittamaan etukäteen myös tiedotteiden ja raporttien sisällöt. Jäsenjärjestöjen ja muiden keskeisten sidosryhmien asiantuntemusta käytettiin hyväksi raporttien sisällön relevanssin ja oikeellisuuden varmistamiseksi.

Ihmisarvoisen työn ohjelman yhteistyökumppaneita kuultiin erillisissä kuulemistilaisuuksissa. Tutkimusaiheet valittiin järjestöiltä tulleiden ehdotusten pohjalta helmikuussa 2012 ja syksyllä järjestettiin toinen välitapaaminen. Kumppaneille tiedotettiin tutkimushankkeiden ja niihin liittyvän vaikuttamistyön etenemisestä myös erillisillä sähköpostikoosteilla.

Vuoden 2012 aikana Kehys ry ja Solidaarisuus liittyivät Finnwatchin jäsenjärjestöiksi. Lisäksi Ihmisarvoisen työn ohjelmaan liittyi mukaan Teollisuusalojen ammattiliitto TEAM. Muita ohjelman kumppaneita vuonna 2012 olivat Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL, Tehy, Ammattiliitto Pro, Suomen Elintarviketyöläisten Liitto SEL ja Solidaarisuus.

Vuonna 2012 konseptoitiin myös uusi Kestävän talouden tutkimusohjelma, jonka kumppaneiksi saatiin palkansaajakeskusjärjestöt STTK, SAK, Akava, Kepa ja Attac (Attacin osallistuminen riippuu ulkoministeriön vuoden 2013 viestintä- ja globaalikasvatustukipäätöksestä). Ohjelma käynnistetään vuoden 2013 alussa.

Finnwatch hankki vuodelle 2012 myös rahankeräyslunan Poliisihallitukselta. Toimiston vähäisten resurssien vuoksi yksityishenkilöiltä tehtävä varainkeruu ei kuitenkaan priorisoitunut vuoden 2012 aikana. Yksityisvarainhankinnan sijaan rahoitusta haettiin aktiivisesti erilaisista rahastoista ja rahoitushakemus toimitettiin vuoden 2012 lopussa myös opetus- ja kulttuuriministeriöön.

5. MUUT SIDOSRYMÄT JA VAIKUTTAMISTYÖ

Yhdistys jatkoi aktiivista dialogia yritysten kanssa. Vuoropuhelua käytiin erityisesti Finnwatchin tuottamiin julkaisuihin liittyen, mutta yrityksiä tavattiin myös muissa merkeissä. Finnwatch osallistui aktiivisesti työ- ja elinkeinoministeriön alaisen yritys- ja yhteiskuntavastuun neuvottelukunnan toimintaan ja oli mukana julkisille hankkijoille laaditun CSR-kompassin valmistelussa.

Finnwatch toimi aktiivisesti myös kansainvälisissä verkostoissa, kuten ECCJ:ssä (European Coalition for Corporate Justice). Vuoden 2012 aikana liityttiin myös avoimempia

rahoitusmarkkinoita ajavan Task Force on Financial Integrity and Economic Developmentin sekä yritysten valtaa EU:ssa valvovan Alter-EU:n jäseneksi.

Finnwatch lisäsi yhteistyötä pohjoismaisten watch-järjestöjen kanssa. Vuoden 2012 tutkimusyhteistyötä pohjoismaisten järjestöjen kanssa tehtiin kaikkiaan viidessä raportissa. Läheisimpiä yhteistyökumppaneita olivat ruotsalainen Swedwatch ja tanskalainen DanWatch.

Vaikuttamistyötä tehtiin käymällä vuoropuhelua yritysten, päättäjien ja virkamiesten kanssa. Vuonna 2012 Finnwatch lähetti kahdeksan virallista kannanottoa itsenäisesti tai yhdessä muiden järjestöjen kanssa. Eniten resursseja käytettiin yhteiskuntavastuun periaatepäätökseen ja EU:n hankintadirektiiviin vaikuttamiseksi.

- 16.10.2012 Kepan, Finnwatchin ja muiden järjestöjen kirje Finnfundin veroparatiisisijoituksista ministeri Hautalalle
- 13.9.2012 Kepan, Finnwatchin ja muiden järjestöjen kirje ministeri Kataiselle rahoitusmarkkinaverosta
- 30.8.2012 Järjestöjen kommentit yhteiskuntavastuun periaatepäätöksen luonnokseen
- 17.8.2012 Finnwatchin kommentoima Kepan lausunto Aid for Trade -toimintasuunnitelmaan
- 16.5.2012 Finnwatchin kannanotto Suomen yritys vastuupolitiikan resurssoinnista
- 10.4.2012 Yhteiskunta- ja yritys vastuun periaatepäätöksen päivitys, Finnwatchin kommentteja uuden periaatepäätöksen runkoon
- 21.3.2012 Statement concerning the Government's document U 14/2012 to the Parliament
- 21.3.2012 Lausunto valtioneuvoston U-kirjeeseen hankintadirektiivin uudistamisesta

6. HENKILÖSTÖ

Yhdistyksessä työskenteli koko vuoden kaksi kokoaikaista työntekijää: tutkija ja toiminnanjohtaja. Finnwatchin pitkäaikainen tutkija Päivi Pöyhönen siirtyi tammikuussa 2012 puolentoista vuoden opintovapaalle ja hänen sijaisekseen rekrytoitiin tutkija Henri Purje. Toiminnanjohtajana jatkoi Sonja Vartiola.

Toimistolla työskenteli vuonna 2012 myös korkeakouluharjoittelija Maikki Salmivaara sekä työelämävalmennettava Katariina Vihersalo. Finnwatchers-verkoston koordinoinnista, ECCJ-yhteistyöstä ja Finnwatchin YHVA-edustuksesta vastasi lisäksi vapaaehtoisopimuksella työskennellyt Tytti Nahi.

Toimiston töitä koordinoitiin vuosittaisilla työsuunnitelmilla, projektikohtaisilla suunnitelmilla sekä viikottaisilla toimistopalavereilla. Yhdistyksen strategia ja toimintasuunnitelma laadittiin yhteistyössä henkilöstön kesken ja toimistolla pidettiin muita projektikohtaisia suunnittelupalavereita. Henkilöstön kesken järjestettiin myös virkistyspäiviä, aamukahveja ja raporttien julkaisuja juhlistaneita kiitoslounaita sekä läksiäisiä.

Finnwatchin toimisto muutti keväällä 2012 uusin tiloihin Helsingin Sörnäisiin ja toimistolla pidettiin ensimmäinen työterveyshuollon työpaikkaselvitys, jonka osoittamat puutteet korjattiin vuoden 2012 aikana.

7. TALOUS

Yhdistyksen taloustilanne vuonna 2012 oli hyvä ja rahaa pystyttiin säästämään taseeseen puskuriksi mahdollisia taloudellisesti haastavampia vuosia varten.

Yhdistyksen tulot vuonna 2012 olivat 157 019,59 euroa ja menot 144 279,94 euroa. Jäsenmaksutulojen osuus oli 6 480 euroa. EU-hankkeen osuus tuotoista oli 39 827,39 euroa (sis. EU:n ja UM:n tuen) ja ulkoministeriöltä saatiin 40 000 euroa hankerahoitusta. Ylijäämää vuodelta 2012 kertyi 19 280,46 euroa.